

FYLKESMANNEN
I ROGALAND

Deres ref.:

Vår dato: 13.04.2018
Vår ref.: 2017/13443
Arkivnr.: 461.3

Lyse Neo AS
Breiflåtveien 18
4069 STAVANGER

Att. Benjamin Knupper

Postadresse:
Postboks 59 Sentrum,
4001 Stavanger

Besøksadresse:
Lagårdsveien 44, Stavanger

T: 51 56 87 00
F: 51 52 03 00
E: fmropost@fylkesmannen.no

www.fylkesmannen.no/rogaland

Tillatelse til midlertidig utslipp av lensevann ved bygging av frikjøling til Sandnes sentrum ved Indre Vågen 111/253, Sandnes kommune

Fylkesmannen i Rogaland gir i medhold av forurensningsloven §§ 11 og 16 Lyse Neo AS tillatelse til utslipp av lensevann til sjø ved arbeid i forurenset grunn. Tillatelsen gis på visse vilkår og gjelder i en begrenset periode. Merk at egne utslippskrav gjelder i torskeyngelens mest sårbare fase (april/mai).

Bakgrunn

Vi viser til søknad av 11.12.2017 og påfølgende korrespondanse med deres konsulent i COWI.

COWI AS (COWI) søker på vegne av tiltakshaver Lyse Neo AS om tillatelse til utslipp av rensed lensevann til Indre Vågen i Sandnes kommune. Det er snakk om en mindre spuntgrop på 250 m². Terrenget på tomta ligger mellom kote 1,3 - 1,5. Det skal graves ca. 4 meter ned, og en må ta høyde for mulig inntrenging av sjøvann. Overflatevann kan også samle seg i byggegropen ved store nedbørsmengder.

Området rundt Vågen i Sandnes består av blandede utfylte masser. Tiltaksområdet er dominert av finkornet masse fra bunnen utenfor Østraadt havn AS.

Det er tatt prøver fra tre punkt i spuntgropen. I det ene punktet ble det funnet noe forhøyede verdier av kobber, krom, nikkel og PCB i øvre lag. Alle disse stoffene vil binde seg til mindre partikler og kan derfor skilles fra lensevannet ved sedimentasjon. Dette forutsetter at lensevannets oppholdstid i sedimenteringsbassengene er lang nok.

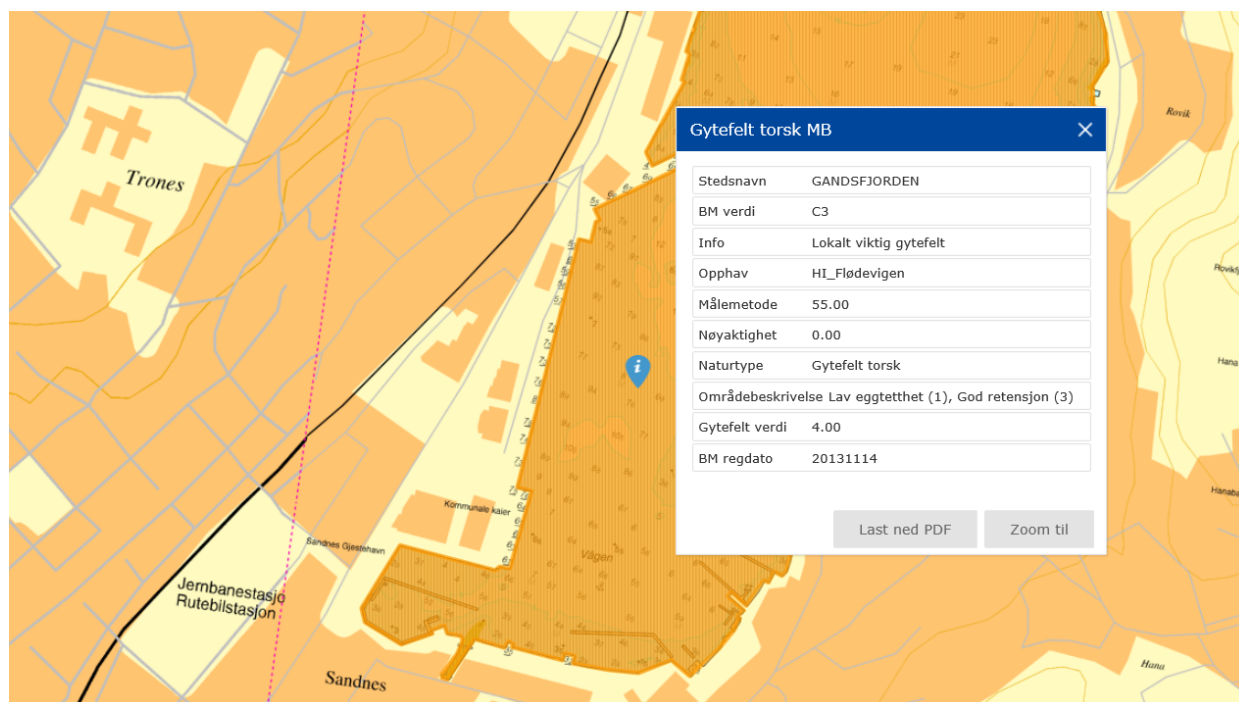
Vurdering av tiltaket etter naturmangfoldlovens kapittel II

Det har blitt brukt store summer på opprydding av miljøgifter i Sandnes havn/Gandsfjorden. Dermed er det viktig at nye tiltak ikke bidrar til å forringe miljøtilstanden. Dette er også hensikten bak forurensningsforskriftens kapittel 2 om opprydding i forurenset grunn ved bygge- og gravearbeider som danner bakteppet for våre vurderinger. I tillegg skal naturmangfoldlovens (NML) kapittel II legges til grunn ved alle vedtak som kan ha konsekvenser for naturmangfoldet.

Spørsmålet har vært i hvilken grad utslippet kan påvirke Indre Gandsfjorden sin funksjon som viktig gyte- og oppvekstområde for torsk. Torsken gyter fra februar til april. Etter gyting lever egg og larver i rundt 30 dager i pelagisk fase, der de er svært sårbare. I mai/juni søker larvene områder på bunnen som tilbyr skjul, fortrinnsvis ålegrasenger.

Selv om Vågen i Sandnes neppe vil kunne fungere som oppvekstområde for torskeyngel, er egg og larver i pelagisk fase spredt over hele Gandsfjorden.

Havforskningsinstituttet har kartlagt kysttorskens gyteområder, og Gandsfjorden er vurdert som et viktig område, basert på god retensjon (tilbakeholdelse i sjøområdet) av eggene etter gyting. Tettheten av egg er lav.

Kartet er hentet fra fiskeridirektoratets database Yggdrasil 09.02.2018

For arter med pelagiske egg kan ikke gytefeltene avgrensnes nøyaktig (NML § 8, kunnskapsgrunnlaget). Fordi eggene og larvenes utbredelse ikke er nøyaktig kjent, vil vi ved å gi tillatelsen legge vekt på føre-var-prinsippet (NML § 9), og har i samråd med tiltakshaver lagt lave grenseverdier til grunn for utslipp av suspendert stoff og olje i gyteperioden og i pelagisk fase, se tabell 1.

Lave utslipp blir også viktig i lys av at det er flere tilsvarende prosjekter i området med utslipp til sjø. Tiltakshavere vil ha en forventning om harmoniserte vilkår, og forvaltningen må gjennom sine vedtak sikre at den totale belastningen på økosystemet blir så lav som mulig (NML § 11 om samlet belastning).

Tiltakshaver plikter å stille med fordrøyningskammer, sandfang og oljeutskiller med høy kapasitet (NML § 12 om teknikk og driftsmetoder). Dersom rensekravene ikke kan holdes i perioden der egg og larver er mest sårbare, må lensevannet kobles på offentlig nett eller samles opp på tank.

På denne måten mener vi at naturmangfoldlovens krav til saksbehandling har blitt ivaretatt gjennom utforming av tillatelsen.

Informasjon om torskens gyteadferd er hentet fra publikasjonen «Fisken og havet» nr 1/2013 fra Havforskningsinstituttet, og fra telefonsamtale med hovedforfatter Sigurd Heiberg Espeland.

Tillatelsens vilkår, jf. forurensningslovens § 16

1. Tillatelsen gjelder følgende arbeid

Utslipp av rensed lensevann fra opprydding i forurenset grunn innenfor spuntgrop for frikjølestasjon ved Indre Vågen i Sandnes kommune. Fylkesmannens krav supplerer vilkår gitt av Sandnes kommune ved godkjenning av tiltaksplanen. Fylkesmannen har lagt til grunn opplysninger som er framkommet i søknad om utslipp av lensevann til Indre Vågen i Sandnes 11.12.2017 og informasjon fra Lyse Neo om oppstartsdato.

2. Tidsavgrensning

Arbeidene som medfører pumping av lensevann fra forurenset grunn starter 15. april 2018 og skal være gjennomført innen utgangen av desember 2018.

Masse i punkt SK1 skal graves ut først, under tørre forhold.

3. Ansvar

Tiltakshaver Lyse Neo AS er ansvarlig for at tillatelsen blir overholdt og plikter å orientere utfører om vilkårene som gjelder, samt de restriksjoner som er lagt på arbeidene. Tiltakshaver har ansvar for å kjenne til tillatelsen og eventuelle endringer og holde utfører løpende orientert.

Fylkesmannen skal ha melding om eventuelle endringer av eierforhold i 2018.

4. Internkontroll og beredskap

I henhold til forskrift om systematisk helse-, miljø-, og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) av 06.12.1996, plikter tiltakshaver å påse at det etableres internkontroll som sikrer at kravene i denne tillatelsen overholdes slik at arbeidet kan revideres. Fylkesmannen og Sandnes kommune skal ha uhindret adgang til anleggsarbeidene, dokumenter m.m., for å kunne føre tilsyn med aktivitetene.

Ved evt. arbeid vinterstid må det finnes skriftlige rutiner for håndtering av lensevannet ved frost.

Se for øvrig vilkår om kontroll og beredskap i brev av 17.10.2017 fra Sandnes kommune (pkt. 7. – 11).

5. Arbeid i byggegrop

- a) For å unngå flush av miljøgifter ut i byggegropa skal vannet i gropa lense kontinuerlig til fordrøyning/sandfang, også nattetid.
- b) Det skal ikke graves i åpent vannspeil, jf vilkår fra Sandnes kommune pkt 12.

6. Rensing av vann før utslipp til resipient

- a) Vannet må ikke slippes ut til resipient før det foreligger resultater av vannprøve som tilfredsstillende de satte grenseverdiene. Dersom vannet overskrider grenseverdiene skal ytterligere tiltak utføres i samråd med miljøgeolog. Vann som overskrider grenseverdiene skal ikke slippes ut, men oppbevares på tank før det eventuelt ledes i omløp for å gjennomgå rensetrinnene på ny. Urenset lensevann på tank vil være å anse som avfall, og må leveres på godkjent mottak.

- b) Oversikt over grenseverdier for utslipp av vann fra renseanlegg fra april og ut mai måned er vist i tabell 1. Grenseverdier fra juni og ut desember 2018 er vist i tabell 2.
- c) Utformingen av renseløsning skal ta høyde for vannmengde og mengde finstoff i massene som graves ut. Renseløsningen skal dimensjoneres slik at grenseverdier for utslipp til resipienten ikke overskrides.
- d) Slammet i fellingsbassengene skal tømmes jevnlig slik at fellingsdybde aldri er mindre enn 1 meter. Skriftlig rutine for tømming skal kunne forevises. Slam som er felt fra arbeid i forurenset grunn er avfall og skal leveres til godkjent mottak. Kvitteringer fra mottak skal følge sluttrapporten.
- e) Det er ikke gjort beregningen av vannmengder til byggegropa. Tiltakshaver må derfor ha utstyr tilgjengelig som sikrer fordrøyningskapasitet slik at alt lensevann har tilstrekkelig oppholdstid i fellingsbassengene.
- f) Vannet skal etter forbehandling i sandfang ledes gjennom oljeutskiller før utslipp til resipient.
- g) Masse kan ikke mellomlagres uten tillatelse fra Fylkesmannen.

7. Prøvetaking

- a) Det skal analyseres prøver av lensevannet før og etter rensing.
- b) Det må foreligge analyserte vannprøver som tilfredsstiller renskravene (jf. tabell 1) før utslipp til sjø kan starte. Tungmetaller skal analyseres på filtrert prøve.
- c) Prøvetaking skal utføres på tidspunkter som er representative for vannkvaliteten, dvs. i løpet av arbeidsdagen (ikke ved oppstart om morgenen).
- d) Når vannkvaliteten har stabilisert seg, kan prøvetaking skje ukentlig. Ved gode prøvetakingsresultat over en lengre periode (flere uker) kan hyppigheten av prøvetakingen reduseres. Fylkesmannen skal i tilfelle godkjenne denne endringen.
- e) Rensetiltakene skal vurderes på ny dersom renseseffekten ikke er tilfredsstillende.
- f) Renseanlegget skal ha daglig tilsyn av kvalifisert personell. Tilsyn med renseanlegget skal loggføres.

8. Avvik

Ved avvik fra vilkår i denne tillatelsen eller andre uventede hendelser som berører ytre miljø er tiltakshaver ansvarlig for at Fylkesmannen og kommunen varsles umiddelbart. Avvik skal loggføres.

9. Ferdigrapport

Når arbeidene er ferdig skal tiltakshaver utarbeide en kort rapport der samtlige resultater fra arbeidene presenteres, og der en dokumenterer at vilkårene i denne tillatelsen er oppfylt. Rapporten skal sendes Fylkesmannen innen 8 uker etter avsluttet arbeid. Rapporten kan inngå som del av sluttrapport til kommunen, jf forurensningsforskriftens § 2-9 andre ledd og vilkår nr 19 fra Sandnes kommune.

Tabell 1 - Grenseverdier for vann før utslipp til Indre Vågen i Sandnes kommune fra april til og med mai 2018

Parameter	Grenseverdi (mg/l)
Suspendert stoff	50 ⁵
Bly	0,05 ²
Kadmium	0,002 ²
Sink	0,5 ²
PCB	0,00001 ³
Sum PAH ₁₆	0,0002 ³
Naftalen	0,5 ²
Fluoren	0,03 ²
Fluoranten	0,025 ²
Pyren	0,0001 ²
Benzo(a)pyren	0,0001 ²
Benzen	0,2 ²
Xylener	0,005 ³
Olje (alifater)	5 ¹

Tabell 2 - Grenseverdier for vann før utslipp til Indre Vågen i Sandnes kommune fra juni til og med desember 2018.

Parameter	Grenseverdi (mg/l)
Suspendert stoff	200 ⁴
Bly	0,05 ²
Kadmium	0,002 ²
Sink	0,5 ²
PCB	0,00001 ³
Sum PAH ₁₆	0,0002 ³
Naftalen	0,5 ²
Fluoren	0,03 ²
Fluoranten	0,025 ²
Pyren	0,0001 ²
Benzo(a)pyren	0,0001 ²
Benzen	0,2 ²
Xylener	0,005 ³
Olje (alifater)	50 ⁶

¹ Laveste mulige grenseverdi ved bruk av oljeutskiller klasse 1

² Miljøkvalitetsstandard for kystvann (maksimalverdi, MAC-EQS) i Miljødirektoratets veileder M-608/2016 ganget med en faktor på 4.

³ PNEC-verdier fra Aquateam (2007), «Oppdatering av bakgrunnsdata og forslag til nye normverdier for forurenset grunn» ganget med en faktor på 4.

⁴ Vanlig grenseverdi for påslipp av suspendert stoff til sårbar sjøresipient (hentet fra NFF teknisk rapport 2009)

⁵ Tilsvarende grenseverdi for arbeid på nabolomt i same periode

⁶ Som angitt i forurensningsforskriftens §15-7 om utslipp av oljeholdig avløpsvann